

פסוק	עזרא פרק א'	פסוק	עזרא פרק ו'
ב	כה אמר כרש מלך פרס:	ג	כורש מלכא שם טעם
ב	כל ממלכות הארץ נתן לי ה' אלקי השמים, והוא פקד עלי לבנות לו בית בירושלם אשר ביהודה.		
ג	מי בכס מכל עמו יהי אלקיו עמו ויעל לירושלם אשר ביהודה.		
ג	ויבן את בית ה' אלקי ישראל, הוא האלקים אשר בירושלם.	ג	בית אלקא בירושלם ביתא יתבוא.
		ג	אתר דידבחיין דבחיין
		ג	ואשוהי מסובלין, רומה אמין שתין נדבכין די אבן גלל תלתא, ונדבך די אע חדת.
		ד	ונפקתא מן ביה מלכא תתיבב.
ד	וכל הנשאר מכל המקמות אשר הוא גר שם ינשאווה אנשי מקמו בכסף וברכוש ובנהמה, עם הנדבה לבית האלקים אשר בירושלם.		
		ה	ואף מאני ביות אלקא די דהבה וכספא די נבוכדנצר הנפק מן היכלא די בירושלם והיכל לבבל, יהתיבון ויהך להיכלא די בירושלם לאתרה ותחת בביות אלקא.

1) ארתחשסתא כורש שמלך כשר היה. כי ע"ז בח"א מהרש"א כאן: ממלות הפוכות כשב כבש, שמלה שלמה וארתשסתא ע"ש מלכותו וכו', ועיין גם במ"ש ע"ז בס' שער בת רבים עה"ת (ריש פ' בתקומי), וז"ל השל"ה (פ' לך לך, בהגה"ה דף רע"ז כסם האר"י הקדוש): כורש מלך פרס נתגלגל בטבי עבדו של רבן גמליאל, וזה הסוד רמוז במשנה (מס' ברכות פ"ב מ"ז), שאמר ר"ג על טבי עבדו כשר היה, אותיות כרש, ע"כ ועיי"ש.

אמת אמר גמליאל ר"ג:

- 2) א. א.
- 1 רכשת אתה למלכות כורש, היא שנת שבליים מיום שפלתה לו לעטנו לילוח.
  - 2 מארצו לבבל חמל אלהים על שבתם וצרתם של האומלים הלאה וציה להם מאיזר הניד להם מראש ביד רימיהו הנביא לפי חורבן העיר כי אחרי שיעבדו את נבוכדנצר נאצרו ונבנו ויעמדו בשעבודם וה שבצים שנת ישוב ויחזרום לארץ אבותיהם ויבנו את בית המקדש ויהיו מאוסים נקמם. כי העיר את רוח כורש ועוררו להעביר ממנו באסיה כולה, יכה את המלך כורש, מאחר ששלטני אל עליון מלך על העולם הנשיב, לרעה כי הוא האלהים אשר עם ישראל משתחוה לו. כי הנה הודיע את שמי ביד נביאו וכי עתיד אני לבנות את בית מקדשו בירושלם בארץ יהודה.
  - 3 את הדברים האלה ידע כורש מחרד קריאה בספר הנבואה. שנתה אחרי ישיעהו מאתיים וצמר שנה קודם, כי הנביא הזה הוא שאמר, שמה ידבר אלהים בסתר: ידענו הוא מלפני שישלח כורש את צמי לארצו ויבנה את בית המקדש, לאחר שאשימנו מלך על נאום רבים וגדולים, וברום אלה נבוא ישיעהו מאה וארבעים שנה לפני חורבן בית המקדש: הנה משקרא אום כורש השמאה (לנבואה) אלהים, תקפתו (רוח) המעוררות והשוקה עזו לקיים מה שכתוב וקרא לקצרי היהודים שבבבל ואמר להם, שהוא נתון לרוח רשות ללכת אל ארץ אבותיהם ולקיים את ירושלים העיר ואת בית מקדש אלהים. כי גם אלהים יהיה בפתחיהם והוא (המלך) יניחם אל לרצו ואל סחוריהו וירשעם בשכונתם של הארץ והארץ תהיה שרימנו בשבילים חרותם ונת נכסר לפנינו בית המקדש, לרבות בהמות לקרבנות.

קדמאניא גמליאל

4) והביא פרס ומדי לעולם אלא בשכרו של כורש שהיה בוכה ומהאנה בשעה שהחריבו העכו"ם את בית המקדש.

טא דרבוא אלא גלגור

1. (דד) ומ"ש לה הנה הקב"ה כרס ומדי וכו'. סי' מדמלוגו בספר גדול ונחמס שרש מלך כרס ומדי צוה לבנות בית המקדש מן מנונו ומרובו כמקדש שש נבדקוה ט"ש וחמילא מוכח שגדולו סיה גויה גלגו ומלגונו על שהחריבו העכו"ם לה. ביה המקדש וק"ל.

5

א. (ה) 'קמתי אני לפתח לדודי' קמתי אני ולא אמות
העולם תרגם רבי יעקב בר אבונה קמי רבי יצחק כתיב
(עזרא א. ה) 'ויקומו ראשי האבות ליהודה ובנימן והכהנים
והלויים וגו' ליהודה שהוא מלך ובנימן שבית המקדש
בהלקו לכהנים מפני העבודה וללויים מפני הדוכן לפתח
לדודי בתשובה.

ש"ו השי"ן ואי ה'